

است حالا باید رأی گرفته شود اگر مجلس بارپورت کمیسیون موافقت کرد بکلی رد میشود و اگر موافقت نکرد باید مطرح شود.

حاج آقا - بنده خیلی تمجیب میکنم که کمیسیون مبتکران چه شده است که همچو طرح منطقی را رد کرده و قابل توجه ندانسته من تصور میکنم که اگر این طرح از مجلس شورای ملی بگذرد و جزء نظامنامه داخلی باشد یکماده نشود هیچ رأیی که در اینجا گرفته میشود بقیام و قعود هیچ مطاب رد شده معلوم شود و بنده آن روزی که تفسیر میکردند قانون اساسی را عقیده خود را مدافعه میکردم ولی به اکثریت عقیده بنده رد شد و در آنجا عرض کردم اگر بنا بشود متممین را جزء رد کنندگان قبول بکنیم در هیچ مورد آنوقت که بقیام و قعود رأی میگیرند نمایانیم که آن کسانی که نشسته هستند جزء رد کنندگان هستند یا جزء متممین بواسطه اینکه آن ترتیبی که ماتفسیر قانون اساسی را کردیم اشخاص سه قسم هستند در موقع رأی بعضی قبول میکنند يك ماده قانونی را که در مجلس شورای ملی است بعضی رد میکنند بعضی امتناع میکنند و ما قرار دادیم که هر چیزی که به اکثریت تامه رد یا قبولش معلوم نشد بلا تکلیف مانده یعنی رد شده محسوب نیست اگر رد کنندگان باندازه این میشدند که اکثریت کماله مجلس را حائز باشند مطاب را باید رد شده دانست و همچنین اگر قبول کنندند باشند باید تصویب شده دانست والا اگر هیچ طرف اکثریت کماله نداشته باشند مطاب بلا تکلیف میماند همان طور که حالا معمول به ما است در مطالب برای اینکه این مطلب را همان طور که ما در مقام اخذ رأی یورقه بدست یاوریم و ملتفت میشویم که رد کنندند بیش از نصف حضار و ملتفت مجلس شورای ملی است یا قبول کنندند یا بلا تکلیف میماند باید در موقع اخذ رأی بقیام و قعود این مطلب معلوم شود والا بنده که یک نفر از نمایندگان هستم میتوانم عرض کنم که در تمام مطالبی که بقیام و قعود رأی گرفته میشود معلوم نمیشود که آن کسانی که نشسته اند متممین چند نفر است میتوانم عرض کنم که آن هیچ معلوم نیست و رد شده نمیتوان محسوب داشت بواسطه اینکه ممکن است نصف قاعدین امتناع کنندند باشند پس نمی توانیم قاعدین را ما رد کنندند بشناسیم البته نمی توانیم امتناع کنندگان را رد کنندند محسوب بدانیم و بگوئیم که با اکثریت رد شد پس من لازم میدانم بعد از تفسیری که آن روز شد و بنده هم همان روز مرخص بودم و این طرح را هم بنده امضاء نمودم و لازم میدانم برای اینکه این مطلب معلوم شود رد کنندند و قبول کنندند سان و متممین متممین بشود والا هیچ طریقه ای را مابرای شناختن متممین نداریم و بعد از آنکه متممین را نتوانستیم بشناسیم هیچ قانونی را رد شده نمیتوانیم تصور بکنیم.

افتخار الاعظمین - بنده واقعا حق میدهم به آقای حاج آقا که چون يك تأمل و تعمق در این مسئله فرمودند و تأمل عملیاتش را فرمودند از رد شدن این طرح و اظهار عقیده کمیسیون تمجیب میفرمایند ولی بعد از آنکه که وارد مطلب بشوند

و عرایض بنده را کاملا توجه بفرمایند کمان میکنم تصدیق بفرمایند عقیده کمیسیون را عقیده کمیسیون در آن ماده که پیشنهاد شده است این بود در مواردی که قبول يك مسئله معلوم نیست و رأی بقیام و قعود گرفته میشود يك رأی هم برای رد کنندگان گرفته بشود برای اینکه متممین تشخیص داده شود عرض میکنم آن موقع مهمه که باید قبول کنندگان و رد کنندگان و متممین بواسطه اهمیت موقع معلوم بشود و در روز نامجات اعلان بشود آنجا را خود نظامنامه داخلی بحکم ماده (۸۶ و ۸۷) حق داده است که هر يك از نمایندگان حق دارند که تقاضا کنند که رأی با اوراق گرفته شود رأی با اوراق که گرفته شد معلوم میشود اگر ورقة سفید داده قبول شده است و اگر ورقة آبی داده است رد و اگر هیچ نداده است امتناع ولی حالا ما در این راپورت گفته ایم که قبول کردن این ماده اسباب این میشود که بیشتر قوانین در مجلس بجال تعویق و تعطیل بماند و وقت مجلس تلف خواهد شد این را بطور رأی داده ایم در اینجا راپورت داده ایم (برای تیب این استدعا میکنم این دو کلمه عرض مختصر بنده را آقایان توجه بفرمایند) امروز مطالب عملا در مجلس این شکل است که وقتی بقیام و قعود در مجلس رأی گرفته میشود اگر چنانچه اغلب آقایان قیام فرمودند و اکثریت با قیام کنندگان باشد آن مسئله قبول شده محسوب میشود و اگر قعود کنندگان اکثریت داشته باشند آن مسئله رد شده محسوب می شود بدون اینکه مجلس شورای ملی نظر داشته باشد که این اشخاص که نشسته بودند امتناع داشتند یا اینکه رد کنندند بودند همین که اکثریت قیام کرد آن مطلب قبول شده محسوب است چنانچه وقتی که قعود کنندگان اکثریت داشت می گویند این مسئله رد شد عملا این مشکل است ولی اگر آمهیه و در مطالب خواسته باشیم برای رد کنندگان هم رأی بقیام و قعود بگیریم تصور بفرمایند يك مجلسی را که قیام کنندگان اکثریت نداشته باشند مثلا سه حضار مجلس شصت نفر باشند قیام کنندند در مجلس گرفته شود یکی بهر که تکلیف متممین معلوم است یکی هم یورقه که باز تکلیف متممین معلوم است ولی يك رأی هم بقیام و قعود است که تکلیف متممین معلوم نیست خوب برای همین این لایحه پیشنهاد شده است که تکلیف متممین معلوم شود فرض بفرمایند بنده هم چیز را منتظر بودم که در رد این لایحه گفته شود ولی این چیزی را که اینجا نوشته شده است هیچ منتظر نبودم کرد شود و این بینه مثل این است که کسی دلیل بیاورد بگوید مشروطیت بنده است بدلیل اینکه در هر لایحه کشور می شود و تعویق در کارها می شود خوب این دلیل نیست بکنندری دارد و آن نظر باید بشود اگر يك کسی يك طرحی که مستلزم کشف حقیقت و لوازشه قدری جهت توضیح وقت می شود البته آن را باید بذریعت ملاحظه بفرمایند در نظامنامه داخلی شما تمام رأی دهندگان را سه طبقه منقسم کرده و آنها را آزاد و مختار کردید که بتوانند آراه خودشان را بدهند یکی تصویب است من ورقة سفید خودم را می اندازم یکی رد است من ورقة سفید

میشود و بلا تکلیف و معوق میماند **حاج سید ابراهیم** - این بیاناتی که

را میانمازم یکی امتناع است کورقه خودم را نمیدهم که ممکن است از هدیدگر این سه علامت ممتاز و معلوم باشد ولی در قیام و قعود تصدیق بفرمایند این طور نیست اینکه میفرمایند آن وقت بلا تکلیف است بینه مثل اینست که با اوراق رأی بگیرند وقتی که يك لایحه بود چه آمد بمجلس چه کار کردید شما ارجاع کردید باز بمجلس آوردند سه مرتبه تا اینکه درست در آن وقت کتب ملی ممکن است در باب لایحه ای که مستلزم خرجی نباشد که بموجب نظامنامه داخلی رأی بقیام و قعود بگیرند ولی مثالی میتوانم بیاورم برای شما وقتی که قانون یستی اینجا مطرح مذاکره بود يك ماده مطرح بود که رأی گرفته چون درست وقت فرموده بودند آن ماده رد شد بعد بواسطه يك اصلاح جزئی که معنی را هیچ تغییر نداده بود دو باره رأی گرفته شد و به اکثریت ۷۰ رأی تصویب شد پس آنهایی که امتناع می کنند یا این است که هنوز نتوانسته اند برای خودشان رأی اخذ بکنند و همین که شما رأی گرفتید بقیام و قعود عده اکثریت قیام نکردند آن وقت ما آنرا رد شده تصور می کنیم چیز فوق العاده ای پیشنهاد نکردند آنجا گفتند رأی بقیام و قعود بگیرند آن وقت برای رد آنهم رأی بگیرند یعنی آن کسانی که رد میکنند آنها هم قیام کنند چیز دیگر نوشته نشده است اگر اکثریت حاصل شد یعنی عده رد کنندگان اکثریت داشتند که تکلیف آن معلوم است والا بلا تکلیف مانده است حالا محض سهولت کار بنده يك تبصره و يك توضیحی هم نوشته بودم که آن هم يك اندازه اسباب سهولت کار بود نمی دانم چرا آن را رد کرده اند من گفته بودم که پیشنهادهایی که در مجلس می شود از این قاعده مستثنی باشد برای اینکه پیشنهادهایی که در مجلس میشود چون در خودش نمی شود رأی گرفت بلکه در مقابل توجه بودن رأی میشود گرفت به این جهت در مواد پیشنهاد دو رأی گرفته میشود ولی در ماده قانونی وقتی که رأی گرفتند و اکثریت حاصل شد عقل و همه چیز تصدیق میکند که نامهره وقتی رأی میگیرند این مسئله را محرز میدانند همین طور در قیام و قعود هم وقتی این رأی را میگیرند باید محرز باشد که اکثریت قیام نکرد تمام مردم بدانند که این مسئله رد شده است یعنی اکثریت که نشده است بواسطه رأی ندادن بوده است در این ماده یا این که بگویند در میان آنها يك عده ای بوده است که نتوانسته اند تحصیل عقیده بکنند برای خودشان البته ممکن است يك مطلبی را يك عده کثیری در مجلس تصویب بکنند بنده نمی دانم بچه جهت این طرح را کمیسیون رد کرده است.

آقا سید حسین اردبیلی - اینجا آقایان يك نکته ای را توجه نفرمایند کلیتاً رأی بردو قسم است يك وقت است که در رأی دوران امر بین دو چیز است یعنی یکی از دو طرف باید رأی قبول خیلی اهمیت دارد در این قسم موارد هم نظامنامه داخلی مین کرده است که نمایندگان با ورقة رأی بدهند که هم رد کنندگان که آبی میدهند اسمشان معلوم باشد و هم آنهایی که قبول یا امتناع میکنند آنها هم معلوم باشند و بعضی از موارد هم که چندان اهمیت ندارد باز نظامنامه داخلی

حق داده است که يك نماینده می تواند تقاضای رأی با اوراق بکنند این يك نوع رأی است که دوران امر بین قبول و رد است که اهمیت از طرف رد یا قبول است و يك قسم رأی دیگر داریم که در آن قسم دوران امر بین قبول و عدم قبول است یعنی باید دید اکثریت مجلس این ا قبول میکنند یا نمی کنند قبول نکردن اهم از اینست که رد بکنند یا نکنند تمام این دلایلی را که آقای موزالک می فرمایند و تمام شواهدی که موافقین این ماده افامه بفرمایند تمام اینها منطبق میشود بر اینکه دوران امر بین رد یا قبول باشد یعنی یکی از رد و قبول معلوم باشد که اگر قبول نشد یا باید از کسانی که قبول نکرده اند رأی بگیرند که رد و امتناع معلوم باشد و لسی اینجا نظر کمیسیون در موارد رأی بقیام و قعود بان قسم اخیر است که آنجا فقط نظر مجلس میخواهد این نکته را یعنی قبول کردن اکثریت یا قبول نکردن را معین کند همینکه دیدیم اکثریت قبول کرد و قیام کردند قبول شده تصور میکنیم و همین که دیدیم اکثریت قبول نکردند این را قبول نشده فرض میکنیم یعنی این قبول نکردن هم از این که کسانی که قیام نکردند از روی رد قبول نکرده اند یا از روی امتناع زیرا که قبول نکردن اهم است و چون در قوانین خیلی مفصل اگر بنا باشد که هم بقبول وهم برد رأی گرفته شود خیلی وقت تلف میشود و همین که علت این پیشنهاد و فلسفه آنرا تحقیق میکنند می گویند که چون در خصوص قابل توجه بودن پیشنهادی همین که يك رأی گرفته شود آنجا لازم نیست که عدم قبول و رد آنرا ملاحظه کرد و همینقدر باید قانع شد بر اینکه اکثریت مجلس در قبول يك چیزی رأی داده متقابل باشد بقبول همین قدرش را کافی می دانند اگر تمایل اکثریت مجلس بقبول او بود اکثریت قیام میکرد ولی وقتی که اکثریت مجلس بقبول موافقت نکرد یعنی اهم از اینکه رد کرد یا امتناع قبول نکرد معلوم میشود که آن قدر اهمیت نداشته است که اکثریت بقبول آن متقابل شود باین ملاحظه است که کمیسیون این طرح را قابل توجه ندانسته است که آنجا دوران امر بین قبول و عدم قبول است نه ما بین قبول و رد حالا باز اکثریت مجلس هر طور لازم بدانند و تصویب بکنند مختار است.

حاج آقا - بنده جلب میکنم نظر اعضا کمیسیون را بيك ماده از قانون اساسی که اصل عقمت باشد در ضمن يك جمله خودش منویست اکثریت آراء وقتی حاصل میشود که بیش از نصف حضار بدهند و این مادها ما تفسیر کردیم باینکه بیش از نصف حضار رأی بتصویب یا رأی برد و هیچکس نمیتواند انکار کند که يك ماده که در مجلس شورای ملی مطرح میشود رد و قبول آن باید برای نصف از حضار معلوم بشود یعنی نصف از حضار باید آن مادها را رد یا قبول بکنند تا اینکه تکلیف معلوم بشود و هیچ نمیشود معلوم باشد که در يك ماده که رأی بقیام و قعود گرفته میشود همانطوریکه یورقه رأی میگیریم رد کنندند و امتناع کنندند اقلیت داشته آن ماده بلا تکلیف میماند در رأی بقیام و قعود هم ممکنست بلا تکلیف بماند رد شدن غیر از امتناع کردن

است اگر می فرماید در آنجا هایی که قیام کنندند زیاد تر باشد نباید من تصور میشود که آن مسئله مسکوت عنه و بلا تکلیف بماند بنده عرض می کنم هیچ استنباطی ندارد بواسطه اینکه ممکن است قاعدین همه متنع باشند و در این صورت تکلیف آن ماده معلوم نشده است بواسطه اینکه قانون اساسی میگوید که اکثریت آراء وقتی حاصل میشود که بیش از نصف حضار رأی دهنده باشند پس ما باید بموجب قانون اساسی متممین را چه در قیام و قعود معلوم بکنیم.

فایز رئیس - مذاکرات کافی شده است رأی می گیریم اول در راپورت کمیسیون در صورتیکه رد شد آنوقت آن ماده که آقای موزالک پیشنهاد کرده است قبول میشود و داخل مذاکره میشویم در جلسه بعد حالا رأی میگیریم بر راپورت کمیسیون که پیشنهاد آقای موزالک را رد کرده است آقایانی که با این راپورت موافقت و تصویب می کنند قیام نمایند. (اغلب قیام نکردند) - رد شد. حالا آقای هشرودی پیشنهادی کرده اند خواننده می شود.

(بصارت ذیل قرائت شد) پیشنهاد میکنم که این جمله بدون استثناء نوشته شود.

هشرودی - بنده این مادها که آقای موزالک پیشنهاد کرده اند آن دلایلی را فرمودند در خصوص استثنائی که در پیشنهاد ایشان شده است شاید خوب نباشد و اگر استثناء نباشد شاید خیلی صحیح باشد یعنی آن دلایلی را که فرمودند بطوری است که انسان خودش ملتفت نمیشود که چطور میشود برای اینکه امتناع کنندند در رأی یعنی نبرد میکنند بقبول بلکه میخواهد آن مطلب بلا تکلیف بماند و این هم خودش يك جهتی است از جهات که میخواهد آن مطلب مهم بماند تا باینکه که چطور میشود و یکی هم رد کنندند است که کرد میکند و یکی هم قبول کنندند است که قبول میکنند و میخواهد بگذرد و حالا استثنائی را که شما میکنید و دلایلی را که می آورید عیناً همان دلیل کمیسیون را برای خودتان دلیل می آورید یعنی میگوید اصلاحات و پیشنهادها نباید این طور باشد بنده عرض میکنم که در اصلاحات هم همین سه قسم محسوس است بجهت اینکه اصلاحات را هم يك فرقه ای میخواهد مسکوت عنه بگذارند تا وقت نظر در آنجا بشود و يك فرقه رد میکنند و يك فرقه ای میخواهد قبول بکنند و بگذرد پس دیگر آن استثناء کردن بدون دلیل است بلکه بنده در آنها يك اهمیتی مبهم بجهت اینست که شاید بعضی اوقات اصلاحات طوری بشود که خیلی اهمیت پیدا بکنند آنها که امتناع میکنند نظرشان بر این باشد که آن اصلاح مسکوت عنه بماند تا تجدید نظر در آن بکنند و عقیده شان در آن خصوص معلوم بشود پس من دلیل کمیسیون را که آقای موزالک برای خودشان دلیل قرار دادند که در اصلاحات پیشنهادها عیب ندارد متممین را جزء رادین قرار بدهیم عرض میکنم که این معنی این میشود یعنی يك چیز قلبه ای میشود مثل این میشود که يك فرقه ای ایضا است و يك

ایرادی نیست در بدوچه ایت ایل يك اعتباری باداره مباشرت داده شده بود برای خرج فوق العاده اگر درست دقت فرموده باشند در صورت اول غیر از بخل سنک که امسال بواسطه سرما قدری زیاد تر شد بقیه را بهمان شکلی که بود در دفاتر ثبت است و آن اعتبارات را بصرف نرساند فقط يك مقدار را لازم دیدم بصرف رساند بصرف رساند بقدری که احتیاج داشت بصرف رساند بقیه را بطوری که ملاحظه فرمودید زیاد آورد اینجا هم همین طور است برای این که ممکن است از برای ده روز یا نژده روز برای صورت مجلس یا برای سایر کارهای میسر دوفتر منشی فوق العاده لازم داشته باشد و بعد از آنکه کارهای تمام شدن شخصستان بکشدند از برای آن دو یا سه روز يك اعتبار فوق العاده نمیشود خواست علاوه على اعتباری در باره اعتبار تومان میخواهند در صورتی که لزوم پیدا کرد مصرف میشود و الا از این نخواهد رفت معلوم است چیزی که من خرج اینجا بکنم مصرف نمیشود

معزز المأمورین - به این ترتیب با آن پیشنهادی که از طرف ادارات بر سر شده است و مخالف با راپورت کمیسیون است بجهت این که مجلس شورای ملی را بطوریکه معلوم نمیشود يك اداره گفت که در صورت لزوم وزارتخانه باشد و بنده تمام کارهایی که در وقت وزارتخانه موجود است در مجلس شورای ملی هم موجود میباشد و تمام آن حقوقی که در وزارتخانه مجری است البته باید در مجلس شورای ملی هم حقوق را زیاد مینهند بنده هم تصدیق می کنم ولی تا وقتی که حقوق را در کارخانه وزارتخانه مینهند باید در مجلس هم مجری باشد و شامل مجلس هم باشد بدون اینکه يك ترتیب دیگری داده شود بیستم آن رئیس کابینه وزارتخانه چه میگردد تقریباً از هژاد شناد الهی یکصد تومان می گیرند و این هژاد را هژاد تومان که کمیسیون محاسبات یا کمیسیون بودجه پیش خودشان معین کرده اند بنده ضمناً عرض می کنم تمام تصویبات کمیسیون بودجه در مجلس بود و این خواهد شد بجهت اینکه در کسر کردن حقوق کار و محکمت اصلاح نمیشود و آنچه که تقریباً در وزارت خازنها مینهند تقریباً هژاد و هشتاد و صد تومان الهی یکصد و بیست تومان است پس حقیقتاً خیلی ظلم است که بگرویم در مجلس شورا رئیس کابینه که کارش خیلی زیادتر است از رئیس کابینه سایر وزارتخانه ها باو پنجصد تومان بدهند این چه اثر خواهد کرد این اثر را خواهد کرد که اشخاصی که خوب کار میکنند در مجلس شورا مستخدم نخواهند شد و می روند بسیار وزارتخانه ها مستخدم میشوند پس تا وقتی که در ادارات کلی حقوق این قبیل اشخاص کم شده است مساوی شده است باین پنجصد تومان که در اینجا پیشنهاد شده است باید همان که اداره مباشرت پیشنهاد کرده است منظور شود و بنده مخالف هستم با پیشنهاد کمیسیون محاسبات و همان پیشنهادی که اداره مباشرت کرده است بهتر است و بالاخره این مسئله سه مرتبه بمجلس آمده است و برای يك سی تومان اینهمه اصرار از طرف کمیسیون محاسبات میشود و خیلی غریب است و جای تعجب است.

دکتر اسماعیل خان - اینجایگان نمیکنم مخالفت چندانی باشد و نظر کمیسیون محاسبات هم در این نیست که داخل جزئیات و اشخاص بشود از طرف هیئت رئیسه از برای معاون کل و رئیس کابینه دویست و سی تومان تصویب شده بود کمیسیون محاسبات دویست تومان تصویب کرده است کار ندارد که پنجصد تومان کی صد و پنجاه تومان کی حقوق داشته باشد یا صد تومان یکی صد تومان یکی داده شود فقط از برای این دو جمله دویست تومان چندان اختلافی پیدا نمیکند زیرا که از طرف هیئت رئیسه ۱۳۲۵۴ تومان از برای ماده ۲ تخصیص داد شده بود که برای هیئت تقنینیه باشد و کمیسیون فقط سصد و شصت تومان کسر کرده است و يك قسم هم مقصد و بیست تومان کسر کرده است و آن را دو مرتبه اعتبار میدهد بیست رئیسه حالا چیز که کسر شده است همان سصد و شصت تومان است که هیئت رئیسه برای رئیس کابینه منظور کرده است که از برای معاون اداری و رئیس کابینه دویست و سی تومان تصویب کرده بودند و کمیسیون محاسبات دویست تومان تصویب کرده است در این صورت تصویب هیئت رئیسه میشود ۱۳۲۵۴ تومان و تصویب کمیسیون میشود ۱۳۲۸۹۴ تومان فقط ۳۰۰ تومان کسر کرده است اینهم بسته برای مجلس است لکن گمان میکنم نظر کمیسیون در این خصوص و در سایر مواد خیلی دقیق بوده است.

نایب رئیس - چون سه دقیقه در این باب مذاکره شده است مذاکره کافیست رأی میگیریم پیشنهاد کمیسیون محاسبات که ماده ۲ را ۱۳۲۸۹۴ تومان تصویب کرده است.

آقایانیکه راپورت کمیسیون محاسبات را تصویب میکنند و رقه سفید خواهند انداخت و آقایانی که تصویب نمیکنند و رقه آبی (در این موقع شروع باخذ اوراق رأی شد و آقای حاج میرزا رضا خان اوراق را برقرار ذیل احصاء نمود):

ورقه سفید ۲۸
ورقه آبی ۳۲

نایب رئیس - باز هم مبهم ماند.

آقای بهجت سثالی ازوزارت داخله در خصوص حکومت عربستان داشتید بفرمائید.

بهجت - چون جواب کتبی داده اند منظر اقدامات ایشان هستم.

نایب رئیس - آقای ادیب التجار سثالی از وزارت داخله کرده بودند در خصوص کمی اعضاء ادارات و مأمورین ولایات بفرمائید.

ادیب التجار - در باب مأمورین ولایات آنچه که راجع بوزارت داخله است مدتی است که سوال کرده ام که بواسطه تنگی مالی مملکت و کمی عایدات بودجه ملت چه اقدامی فرموده اند که ادارات قدری از این وسعت ظاهری کاسته شود کم باشند و خوب باشند چه اقدامی فرموده اند جواب بفرمائید مسبق باشیم این یک سوال بنده است سوال دیگر بنده در خصوص سالارالدوله است که بعضی شایعات بگوش مردم می رسد و اسباب تخدیش اذهان شده است مخصوصاً در آن موقع سرعت و اهمیت که در وزارت داخله نسبت

امروزه مملکت بلکه با مقتضیات اساس مشروطیت به چه وجه قابل غنوّ افشاش نیست علت غنوّ و اغماض از آن ها و علت استخلاص آنها و اغماض از آنها ها و استخلاص آنها بدون این که مجازات به آنها داده شود که موجب عبرت دیگران شود چه بوده است و بعد هم جلب میکنم نظر وزارت داخله را باجتماعات ارتجاع کارانه دوبار تشکیل شده است و امروزه در این شهر با کمال علنی و آشکارا بودن بیده اطلاع دارم تشکیل مییابد و بعضی از رؤسای مرتجعین مستبدین سابق که اساس خرابی این مملکت مستقیماً مربوط با آنها است آن ها در کمال آشکاری بعضی مجامع تشکیل می دهند و شب و روز مشغول فسادند و مشغول اغتاشاشند سثوال میکنم از معاون وزارت داخله که کی شروع خواهد شد بتفرق کردن این گونه انجمن ها و کی شروع خواهد شد بمجازات دادن آنها و کی شروع خواهد شد باین که این گونه مردمان مفسد مستبد را از مملکت ایران خارج بکنند و کی اطمینان میدهند شما که مملکت ایران از دسایس مرتجعین راحت بالکلیه و آسوده خواهد شد.

معاون وزارت داخله - سثوال جناب آقای افتخار الواعظین بی شبهات با توضیح نبود اما در خصوص مرتجعین که فرمودند عرض میکنم مملکت ایران مشروطه است و ملت ایران هم که مشروطه خواهد است اگر يك عده از اشخاص مفسد مرتجع پیدا شوند دولت که مظهر قواء ملت است در دفع آنها به چه چه محظوری در جلوی خودش نمی بیند چنانچه در چندی قبل که خاطر نمایندگان مستحضر است انجمنی بنام مقدس اسلامی تشکیل شده بود ولی چون مقصود آنها نا مقدس بود از طرف وزارت داخله بنظمی امر شد که بآنها اخطار کند که اگر متفرق نشوند بقوه جبریه متفرق خواهد کرد چنانکه همین طور کرد و شاید آنها را دستگیر کرد چنانچه بقیه آنها هم حبس هستند حالا میفرمائید چرا چند نفر از آنها را مرخص کرده است دولت البته غرضی با آنها که ندارد و این اشخاص هم در صورتیکه يك خلاقی کردند در دفعه اول باید يك تنبیهی بآنها شود اگر تنبیهی حاصل کردند نعم المطلوب اگر تبه حاصل نکردند در دفعه ثانی بآنها مجازات سخت خواهد داد چنانچه این اشخاص را هم که گرفته بودند مدتی محبوس بودند خود آقایان بهتر میدانند اینها اشخاصی بودند که نحال حبس ندیده بودند و عادت بترتیبات حبس نداشتند لهذا محبوس بودند پس از آن چند نفر آنها ناخوش شدند و فرار شد که التزام سخت بدهند که دیگر داخل يك چنین مجامع مضره نشوند و مرتکب حرکات ارتجاع کارانه نشوند التزام دادند و اخراج شدند و البته دولت نگران حال آنها خواهد بود در صورتی که باز در آیه مرتکب حرکات خلاقی بشوند البته دولت از مجازات دادن جانی بآنها از قبیل تبعید یا حبس هیچ فروگذار نخواهد کرد و تمام این اشخاص هم خارج نشدند بعضی از آنها هنوز حبس هستند و باز هم عرض میکنم که دولت در جلوگیری از این مجامع مضره هیچ محظوری ندارد و در صورتی که باز علنی شود

مشروطیت اجازه نمیدهد این ترتیبات را پس از آنکه سثوال نماینده محترم بوزارت داخله رسید مخصوصاً من تحقیق کردم در دوسه های داخه ابتدا چیزی در این خصوص نبود یعنی سابقه نداشت و مخصوصاً بحکمران گیلان تا یکیده شده است که اگر يك چنین عادت مضره از سابق معمول بوده است و الا ان هم چیزی است مخصوصاً جلوگیری کنند و مرتکب مجازات کنند هنوز جواب از حکومت گیلان نرسیده است همین قدر عرض میکنم که آسوده باشند در این که وزارت داخله مراقب خواهد بود که اینگونه وقایع اتفاق نیفتد.

نایب رئیس - آقای ابوالقاسم میرزا در خصوص حکومت کرمان تا زمان سثوالی داشتید.

ابوالقاسم میرزا - موقع سثوال بنده گذشت.

نایب رئیس - آقای ارباب در خصوص زرتشتیان کرمان سثوالی داشتید.

ارباب - سثوالی ندارم.

نایب رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا در خصوص انجمن اسلام سثوالی داشتید بفرمائید.

سلیمان میرزا - بنده اول عرض کنم که يك وضعی پیش آمده است برای سثوالات که وقت شخصی سثوال میکنم شاهزاده از آن وقت میگردد و در جریان که می خوانید مردم تعجب میکنند که مگر و کلاه خوب بردارند دوماه است از این مسئله گذشته و حالا سثوال میکنند مجبوراً باید عرض بکنم که این از عدم رعایت نظامنامه داخلی مجلس از طرف وزراء است نه از طرف و کلا چنانچه بنده از وزیر خارجه سثوالی که کردم تقریباً پسران يك ماه بود که حاضر شدند برای سثوال بنده تقریباً این سثوال را هم وقتی که اعضای انجمن اسلامی گرفته شدند و مرخص شدند پس از سه چهار روز آنها را برگرداندند از وزارت داخله نودم و تا امروز که مدتی از آن گذشته است يك وقت را پیدا کرده ام که آقای معاون محترم وزارت داخله را در پایان مجلس حضورشان را موقوف شده ایم بسثوال پس آقایان ندانند که مضنی که در طهران واقع شده است فاصله اش از سنگج تا بهارستان يكماه نیست بلکه فاصله کابینه و وزراء تا مجلس يك ماه است فاصله آمدن آنها تا مجلس يك ماه است حالا رجوع میکنم به سثوال خودم و استدعا میکنم که تعلیمات لازم را متصدیه اقدامات لازمۀ دوره سابق بفرمائید که هر وقت سثوال میکردند آنوقت می شنیدیم که میفرمودند اقدامات لازمۀ شده است این دوره هم عاقبت می بینم که جوابهای ما يك (فورمول) معین است تعلیمات لازمۀ دستور العمل های کابینه است اگر این در فورمول را بخواهند همیشه با جواب بدهند خوبست ما دیگر هیچ سثوالی نکنیم بنابراین بعد از آنکه بنده تقاضا میکنم که غیر از تعلیمات لازمۀ و اقدامات کابینه مطالب دیگری که جواب باشد بفرمائید آنوقت بنده شروع میکنم بسثوال و آن اینست که در گذر وقت اعطاء انجمن اسلامی با وجود داشتن اختیارات نام به ای نحوکان و بعضی اقداماتی که در این راه شروع شد حتی بعضی شاگرد های مدرسه را گرفتند و حبس

نمودند متوقع بودیم نسبت پیر تعین هم این اقدامات شود مجبوسینی که در مجلس هستند و آنها مدت ها است حبس شده اند و ابتدا کسی نمیدانند که آنها برای چه مجبوسند فقط تصور اینها اینست که آنها بطوری که آقای افتخار الواعظین فرمودند یک شخصی نیستند که دولت و سلطنه در آخر اسبان باشد یا توسط کینه بزرگی نداشته اند در صورتیکه توسط در دولت مشروطه مرتفع است قانون باید اجرا شود و هیچ از آنها کسی احوالی نمیبرد کسی در صد نیست آنها را از مجلس نظمی مستقل بکنند لکن وقتی که انجمن اسلامی در طهران در پایتخت رسماً تشکیل میشود و تقریباً مرام او برهه واضح است و احزاب سیاسی مجلس در وقتیکه بالاتفاق میتوان از جانب همه عرض کنیم که متفق هستند و هیچ اختلاف نظر ندارند و آن مقاومت با ارتجاع است وزراء در عوض اینکه در این موضوع بیک اکثریت اتکال داشته باشند بی اتفاق تام و تمامی اتکال دارند معذک از چیزی هیئت دولتی چه متوقع باشیم متوقع آن هستیم که کاملاً اقداماتی بکنند و قطع بکنند مادامی که اینک آ ماده رازخمی بکنند و رها بکنند که بیشتر کار بکنند مبین یعنی دیده شده که قبل از آنکه رؤساء انجمن اسلامی را گرفتند بفاصله مختصری بدون هیچ مجازاتی و هیچ مجامع آنها را مخصر کردند بتوسطهای غیر مشروع باستانی بعضی که فرمودند بنده عرض میکنم که بعضی نیستند و واحد است بکنند را برای نمونه نگاه داشته اند و آنها هم همان کسی است که دولت ندارد و مابقی را رها کردند باز مبینیم ولایتوزارت داخله بواسطه داشتن نظمی و سپس مای مخفی بهتر از من بکنفر نماینده می بیند چرا کوتاهی میکنند

زبان بنده شنیده بودند تکرار کردند و بنده خیلی متأثرم از اینکه در این مورد جناب رئیس اخطار قانونی فرمودند بسیار خوب این از وظیفه مجلس شورای ملی بود ربطی بنده ندارد در موضوع انجمن اسلامی سوالات کردند و جوابها شنیده بودند اما جوابها تعلیمات لازمه نبود و روز اول هم آنها را مرخص نکردند و بتوسط کمی آنها را رها نکردند چند نفر که عاید آنها از قبیل صدرالسلطنه و امین الوزاره و نصیر لشکر و سایر آنها تحقیق فرمائید ببیند چند روز حبس بودند و آنها را گرفتند همان روز اول بدون معاکه رها کردند نبودیکه پس از مدتی که در حبس بودند واز آنها التزام گرفتند و فرار شد که چند نفر آنها هم تبعید شوند از این شهر آن وقت خلاص بشوند یک نفر پیر مرد که هفتاد سال از عمرش میگذرد ناخوش است و راپورت میدهند که این شخص مشرف بیوت است در صورتی دیگر مرتکب این عمل نمیشود او را رها بکنند اینک می فرمایند دولت اختیارات تامه دارد نسبت همان اختیار تامه حق دارد آن کسی را که گرفته است حبس کرده است بنام ارتجاع پس از حبس و استعناقا را مخصر بکنند در صورتی که شما آن قدر اعتماد بهشت دولت ندارید من نمی دانم بچه مناسبت این نوع سوالات می کنید خوب است استیضاح بکنید که تکلیف بکنید معاوله شود عرض می کنیم انجمن اسلامی را وزارت داخله امر کرد بنظمه متفرق کرد و چند نفر عمایه آنها را گرفت آنها را که بیگناه بوده رها کرد و آن دوله ها و سلطنه ها را که حضرت والامی فرمایند چند روز حبس کرد بلکه مدتی در حبس بودند و اگر سرکار والامی داند بفرستند سوال بکنند و اینکه میفرماید دوماه طول کشیده است سوال من خوب است یک نظری به آن سوال خودتان فرمائید که چند وقت است این سوال را کردید و این مسئله ای که وزارت داخله دارد خود بنده که معاون وزارت داخله هستم چند دفعه حاضر شدم یک روز چهارده سوال نمایندگان را جواب دادم بدوقت نداشتم مو کول شد بجلسه آتی اگر شما وقت نداشته باشید و مجلس وقت داشته باشد تقصیر بنده چیست الان قریب چهل سوال است باید سوال شود بنشیند تا ساعت پنج و سوال کنید تا جواب عرض کنیم مقصود اینست که سرکار حضرت والا خوب است رعایت نزاکت را بکنند

نایب رئیس - این سوال است یا استیضاح
سلیمان میرزا - بنده سوال میکنم این حرف اسباب این شده است که آنها مشغول کار هستند و بر جدیت خودشان افزوده اند در این موقع سوال میکنم از معاون محترم وزارت داخله که آیا این اشخاص را که گرفتند در صورتیکه مرتجع بودند و ممنوع بود فقط نظرشان این بود که یک اخطار و تنبیه آنها را رها کنند یا خیال دارند در آتی مجازات بکنند یا اینکه همانطور آنها باید مشغول اقداماتشان باشند و آن تعلیمات لازمه را اگر داده اند آن تا چه مدتی در مقام عمل می آید که ما هم بدانیم چه ترتیبی اتخاذ کرده اند با وجود داشتن اختیارات تام بای نجو کان در موضوع مرتجعین آیا چه اتخاذ کرده اند در صورتیکه قانون با آنها اجازه میدهد و اتفاق تام هم با آنها همراه است و با آنها را وا میکنند و بهمان تنبیهی که فرموده اند اکتفا خواهند کرد یا اینکه مجازاتی بآنها خواهند داد و اینکه سوال بنده چون خیلی طول کشیده است در این مدت طول سوال بنده وزارت داخله چه اقدامی کرده است وجه نتیجه گرفته است از این دوله ها و سلطنه ها که مشغول ارتجاع هستند

معاون وزارت داخله - شاهزاده سیمان میرزا مقدمه را سوال کردند قرار دادند و بنده جداً عرض میکنم که این سوال نبود و استیضاح بود و همه اش چرا بود و چند مرتبه هم تعلیمات لازمه که از داری کابینه خودش است

سلیمان میرزا - بله باز هم سوال میکنم و چون وجرا را باید در استیضاح گفت اما باز سوال میکنم که آیا این اشخاص را اگر مجازات داده اند (دیگر این لفظ چرا در او نیست) آیا آن مجازات علنی است و چیست در کجا نوشته شده است و ضعی میدانند یکی از آنها بنده هستم بدون نیش این حرف را میزنم اگر مجازاتی داده اند و تحقیق کرده اند اگر

میتوانید فرمائید و این معاکه که خود آنها میخواهند ولابد هر کسی حق دارد بخواهد آیا کرده اند این معاکه را آیا میتوانند بگویند که در موضوع این اشخاص که الان اسم بردند چه مجازاتی دولت معین کرده است و کی مجری داشته اند و چه وقت خواهند فرمود گمان میکنم که این سوالات در نهایت نزاکت است اقدامات هم باید در حال نزاکت باشد

معاون وزارت داخله - قانون مجازات که برای این اشخاص هنوز از مجلس شورای ملی نگذشته است ولی معلوم است اشخاصی که حرکات آنها یک هیجانی در مملکت تولید میکنند دولت بامسئولیت تاملی که در انتظامات مملکتی دارد البته بهتر تربیتی که صلاح دانست در جلوگیری آنها اقدام میکند حالا این اقدامات لازمهم یکی لغاتی است که میجویم بگوئیم اولاً این را عرض کنیم که تأسیس این انجمن اسلامی در این دوره جدیداً نشده است مدتها است که تشکیل شده تحقیق فرمائید پس از این که هلنی شد اول سری بود وظیفه وزارت داخله این بود که بآنها اخطاری بکند اگر بپذیرند و متفرق شدند که تمایل مطلوب و اگر نپذیرند همین طور که اقدام کرد بنظمه امر بکنند که آنها را توقیف بکنند و چون اخطار وزارت داخله بتوسط نظمی در اول منتج بکنتیجی ای نشد این بود که امر بگریزائی و توقیف آنها شد و رفتند آنها را گرفتند و حبس کردند مجازات موضوع خارجیش چیست در مملکت مشروطه که کسی نمیتواند بدون قانون متعرض کسی بشود و خودش این یک مجازاتی است که اینها گرفتند و چند مدت حبس کردند و استنطاق کردند پس از آن آنها التزام دادند که بعد از این مرتکب اینکارها نشوند امرنامه ای هم از آنها بستی نیامد که از آنها علامت ارتجاع بدست نیامد که از آنها علامت ارتجاع بدست بیاید والا همان را دولت دست آورز میکرد و آنجا آزی را که منظور نظر سرکار والا هست درباره آنها مجری میشود و حالاً مقصود نمایندگان این است که جلوگیری از این گونه مجامع بشود عرض کردم که بنظمه آکید شده است و اینها بعد از این قوه تأسیس اینکار را نخواهند داشت و اگر در دفعه تانی مرتکب شدند قول میدهم از طرف دولت که اینها یا آنکه تبعید یا اینکه در یک مدت متمادی حبس شوند و این خودش اقدامی است که دولت میتواند بکند و اینکه عده چند صد نفر تصور میشود اینها را که دولت بنظر مفید و متمدن نمیتواند نظر بکند چند نفری بودند که القاء شهادت و خودشان هم میدانستند که انجمن را اسم گذاشته بودند انجمن اسلامی و میخواهند بوسیله این اسم مقدس مردم را قریب پنهند دولت ملتفت شد میباید آنها را دستگیر کرد و البته آنها متنبه شدند و رؤسای آنها هم بعد از این مرتکب اینکار نخواهند شد بلکه چند نفر را که مؤسس این اساس بوده اند فرار گذاشته ایم تبعید بکنند حالا این را دیگر کافی نمی دانم چه عرض کنم

نایب رئیس - آقای آدینه محمدخان راجع بقتل چند نفر اهالی استرآباد سوالی داشتید ؟

آدینه محمدخان - سوال بنده در مورد مقتولین تراکه بود ششماه پیش از این هشت نفر

هیزم کش ترکمان را در جنگل استرآباد اهالی (بهتر کلاسی) گرفتند و کشتند و در این باب طایفه (جغرفیای) جمع شدند در فرقه تپه تلگرافاً همکتوباً بطهران منتظم شدند بمجلس مقدس و وزراء عظام بموجب قولی که دولت داده بود بآنها اطمینان داد که دولت درباره مقتولین اقدام خواهد کرد بعد از آن شاهزاده ظفرالسلطنه را برای حکومت استرآباد معین کردند بعد از ورود ایشان اقدام مجدانه دیده نشد حالا سوال میکنم که آیا دولت از این مقتولین صرف نظر کرده است یا اخیر و در صورتی که صرف نظر کرده چه خیال کرده است در صورتیکه هشت نفر مقتول شده است چه اقدامی دولت کرده است این یکی سوال دوم بنده - تقریباً یکماه پیش از این (۱۸) نفر (کو کلاسی) را حکومت دعوت کرده است بمنزل خودش شب مهمان نموده است نصف شب زیر لعاف سریکی یکی اینها را بریده است بعد از آن شنیده شد که از طرف دولت یک تلگراف تجسس - آمیزی بآنها شده است در صورت صحت این تلگراف آیا دولت این (۱۸) نفر (کو کلاسی) را که مقتول شده اند قائل کدام یک از اینها میدانند

سوال سیمی بنده - این سوال را هم با زده روز است که بهشت ریسه داده ام با زده روز قبل از این چهار نفر را جسد رفیق خان (کرده محله) دعوت کرده است بیابند بنده رز که حضور نایب الحکومه استرآباد که پسر شاهزاده ظفرالسلطنه باشد بر نده شب آنها را در منزل خودش جای داد همان شب آنها را محاصره کردند یکی یکی سر آنها را بریدند آیا دولت درباره این سری نفر مقتولین تراکه چه اقدامی کرده است

معاون وزرت داخله - سه سوال نماینده محترم کردند یکی خودشان میفرمایند راجع بشش ماه قبل است بنده سابقه این را ندیده ام ولی اخیراً تلگرافی که در وزارت داخله نوشته شده است دیدم که در تکمیل آنها بحکمران جدید استرآباد بعضی دستورالعمل هاداده شده است که کاملاً رسیدگی بکنند چون راپورتی که رسیده است صحت و سقم مطلب را میسرسانند منتظریم که راپورت صحیح برسد تا حکم صادر شود - اما در مسئله دوم (کو کلاسی) نیاید باشد در (نزدین) باید باشد و اینکه تحقیقاً خبر رسیده است نزدین است و در این خصوص از بعضی حکام مستفاد شده ولی آنچه تقریباً معین است محمد کلاسی خا با قریب شصت نفر بطرف نزدین حمله میکنند و میآیند آنها مالیات حواله میدهند حاکم نزدین هم استعدادی فراهم میکند و با آنها طرف میشود (۱۹) نفر از آنها را میکشد و بقیه فرار میکنند و این راپورتی است که از حکومت نزدین رسیده است و اگر تلگراف تحسین آمیزی هم از وزارت داخله شده باشد البته در دفع اشار حاکمی که موفقیت حاصل میکند تلگرافی که صادر میشود البته تحسین آمیز خواهد بود این راپورتی است که از آن حاکم می رسد و اما از حاکم شاهرود که شخصاً طرف اطمینان دولتند او هم این حرکت حاکم نزدین را تحسین میکنند بگویند آن محمد کلاسی خان و چند نفر از تراکه (کو کلاسی) آمدند به نزدین مالیات حواله کردند حاکم نزدین هم در چنین وقتی چنین شجاعتی کرده است ولی وزارت داخله چون این

مسئله را خیلی اهمیت میدهد يك مفتش سری معین کرده است و عقرب راپورت اینکار را خواهد داد ولی کاملاً نمیتوانم بگویم که آنها مهمانان عزیز او بودند و آنها را به مهمانی دعوت کرده بوده است و کشته است مفاد راپورتها این بود ولی مفتش سری ما عقرب راپورت صحیح را خواهد داد و حقیقت امر را به مجلس مقدس عرض خواهم کرد اما در مسئله سوال سیم بنده در وزارت داخله ندیدم ولی حکم استرآباد تالیس فردا می رود به او مخصوصاً دستورالعمل میدهم که در آنجا رسیدگی کند البته ترتیبی که احقاق حق باشد بعمل خواهد آمد و شاهزاده ظفرالسلطنه هم که میداند احضار شده است و اسنر آباد در کمال نظمو امنیت است وزارت داخله از آنجا نگرانی ندارد و سردار افخم حاکم استرآباد است بادستورالعمل وقوه کافی همین چند روزه در شرف حرکت است و عقرب رفیع نگرانی نماینده محترم خواهد شد

آدینه محمد خان - بنده آن دو فرقه را مکرر نمی کنم در باب کو کلاسی که فرمودند صد نفری به نزدین حمله کردند و مالیات مطالبه کرده اند بنده این را در میگویم اینطور نبوده است ترتیب استرآباد ترتیب دیگری است هر حکومتی که استرآباد رفته است ترتیب آنها را میداند اهالی استرآباد بغیر از مالیات مستقیمی که میدهند يك ترتیب دیگری داردو آن امنیت که تمام اهالی آنجا برای ملاحظه از سرق و غیره اموال خودشان را بصاحب نفوذ می سیارند و آنها را مسئول قرار میدهند و سالیانه بکسانی میدهند در واقع حفظ مسروقه آنها است که می دهند معمد کلاسی خان که حقوق ساخلوی خودش را مطالبه کرده است و حمله نکرده است آنها هم حکومت قرارداد است که (۱۸) نفر از کسان معروف خودشان را بیاورند پیش حکومت که قراردادی در آن کار بدهند که این حقوق شما رایک جانی برسانیم بعد که وارد شدند همه را مقبول کردند

معاون وزارت داخله - بنده راپورت حکومت نزدین را بعرض مجلس مقدس رسانیدم و تصدیق حکومت شاهرود و بیظام را عرض کردم که آنها هم این مسئله را تأیید کرده اند یعنی راپورت حاکم نزدین را با وجود این وزارت داخله متقاعد نشده است و برای همین است که بکشفی سری معین شد و فرستادند و منتظر رسیدن راپورت او هستیم و در صورتی که راپرت برسد و معلوم شود که بر خلاف رفتار کرده است البته از اجازات او دولت صرف نظر نخواهد کرد

نایب رئیس - چون وقت گذشته است مابقی سوالات را بجلسه دیگر بگذاریم

(اظهار شد صحیح است)

نایب رئیس - و چون هوا گرم است از طرف آقای رئیس امر شده است که جلسه آتی که سه شب است طرف صبح سه ساعت و نیم بظهر منعقد می شود

دستور سه شب آتی - قانون عقوبات - راپورت کمیسیون بودجه راجع به میرزا حسن و اسمعیل خان مجاهد

افتخار الواعظین - دستور سه شب را دو مطلب معین فرمودید یکی قانون عقوبات یکی راپورت کمیسیون بودجه - راپورت کمیسیون فواید عامه راجع به جنگل ها که مشتمل بر ۳ ماده است داده شده و از طرف وزارت فواید عامه هم پیشنهاد شده است که نهایت اهمیت را دارد تقاضا میکنم که آنها جزء دستور سه شبه گردد

نایب رئیس - لایحه وزارت مالیه راجع بفرزانه دار کل که به مجلس پیشنهاد شده است در جلسه آتی مطرح شور خواهد شد و این مطلب را را هم که آقای افتخار فرمودند در جلسات آتی جزء دستور خواهد شد

نیر السلطنه - دو باب استیضاحی که بنده نموده ام از آقای رئیس الوزاره حاضر نشدند فرمودند که در جلسه پنج شبه حاضر می شوم و حاضر نشدند

نایب رئیس - اطلاع میدهم که وقت معین کرده تشریف بیاورند

ادیبالتجار - مسئله لایحه راجع بصلاحات را که در جلسه قبل آوردند بمجلس چون دولت محصول دارد و مباداک تلف شود چون که موقع کشت و نزدیک درواست و تأخیر این کار منتج ضرر زیادی به دولت و ملت است لهذا بنده تقاضا می کنم که زودتر کمیسیون قوانین مالیه بودجه راپورت خودشان را در این باب بدهند که جزء دستور جلسه آتی بشود بجهت اینکه اتلاف مال دولت از این بیشتر نشود و همه روزه اطلاع دارم که محصول دولت تصبیع می شود

نایب رئیس - این مطلب را برای سه شبه ممکن نیست و برای پنج شبه جزء دستور خواهد شد ولی دولت مطمئن و قانع باین پیشنهاد نشده است مأمورین از طرف دولت معین شده است برای حفظ این محصول دولت

مجلس نیم ساعت از شب ختم شد

(صورت رأی های با اوراق)

- ۱ - رأی در ماده دویه راپورت کمیسیون قوانین مالیه که کمیسیون مسترد داشته آقای حاجی شیخ اسدالله احصا نمود
- آقایانی که تصویب کردند (۶) نفر: آقا شیخ علی شیرازی - ابوالقاسم میرزا - حاج شیخ اسدالله - وکیل الرعایا - حاج میرزا رضاخان - فرزانه
- آقایانی که رد کردند (۲۵) نفر: از باب کیخسرو - دکتر سیدالاطباء - علی زاده - معن الدوله - آقا میرزا ابراهیم قمی - عزالمالك - آقا میرزا رضا خان نائینی - ممز - الملک - دکتر اسمعیل خان - افتخار الواعظین حاج آقا - آقا میرزا اسدالله خان - آدینه محمد خان - آقا میرزا رضایی مستوفی - آقا شیخ اسمعیل - هشترودی - حاج سید ابراهیم ذکاءالملک - دکتر لقمان - اعصام الملک - حاج محمد کریم خان - دکتر حاج رضاخان - آقا میرزا ابراهیم خان - لسان الحکماء - حاج شیخ علی - ادیبالتجار
- ۲ - رأی در ماده دوم بودجه مجلس تصویب کنندگان (۲۸) نفر